

A 1775/tillväxt

Afgreiðsla Norræna hagvaxtar- og þróunarnefndin

Nefndarálit norrænu hagvaxtar- og þróunarnefndarinnar um
þingmannatillögu um rafvæðingu Norðurlanda

Tillögur

Norræna hagvaxtar- og þróunarnefndin leggur til að

Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til ríkisstjórna Norðurlanda

að þær móti sameiginleg markmið um að efla rafvæddar samgöngur milli norrænu landanna með því að koma á fót landsbundnu veganeti (rafmagnsvegum) með hraðhleðslustöðvum (50 kW eða meira)

að þær efli rafrænar lausnir og orkuskipti í samgöngum við opinber innkaup

að þær hefji vinnu að því að samræma kostnað og greiðslulausnir vegna hleðslustöðvanna

Bakgrunnur

Aðildarríki ESB hafa náð samkomulagi um að varna því að meðalhiti jarðar hækki um meira en sem nemur tveimur gráðum miðað við hitastig fyrir iðnvæðingu. Verði þessu markmiði ekki náð gætu afleiðingarnar orðið alvarlegar. Brennsla á jarðefnaeldsneyti svo sem kolum, olíu og gasi er nú um stundir helsti valdurinn að losun koltvísýrings á Norðurlöndum og annars staðar í heiminum. Jarðefnaeldsneyti er einkum brennt til að framleiða raforku og kynda og einnig til að knýja samgöngutæki. Nauðsynlegt er að draga úr losun koltvísýrings frá bifreiðum. Samkvæmt niðurstöðum rannsóknar sem gerð var við Vrije Universiteit í Brussel árið 2015 eru rafbílar umhverfisvænsti samgöngukosturinn. Við eigum að beita okkur fyrir því að öll samgöngutæki verði útblásturslaus í framtíðinni.

Eftirfarandi ávinningur yrði af því að efla rafvæðingu í vegasamgöngum:

- 1) Mikilvægasta markmiðið er að draga úr losun koltvísýrings í samgöngugeiranum. Losun koltvísýrings af völdum raforkuframleiðslu á Norðurlöndum er þegar afar lítil. Rafvæðing samgangna yrði því mikilvægt skref í baráttunni gegn loftslagsbreytingum.

Í fyrra var losun koltvísýrings vegna orkuframleiðslu í Finnlandi sú minnsta síðan mælingar hófust eða 89 g/kWh. Til samanburðar er áætluð losun

koltvísýrings við akstur rafbíls um 18 g/km. Með minnkandi losun mun einnig draga frekar úr áætlaðri losun af völdum rafknúinna farartækja án þess að farartækjum verði skipt út. Auk þess er hægt að hlaða rafbíla með losunarfríu rafmagni, til dæmis sólar- eða vindorku, en áætluð losun koltvísýrings af völdum slíkra orkugjafa er 0 g/km.

- 2) Í borgum felst vandinn einkum í útblæstri – örfínum svifögnum, köfnunarefnisoxíðum og mörgum öðrum mengunarefnum sem eru skaðlegir heilsu manna.
- 3) Samfara aukinni rafvæðingu dregur úr hávaðamengun af völdum umferðar. Þetta hefur einkum jákvæð áhrif í borgum og á vegum þar sem umferð er þung.

Nóg er af tæknilausnum til að hlaða rafbíla á Norðurlöndum. Stærsti norræni veitandi slíkrar þjónustu er í Finnlandi. Ljóst er að samfara aukinni eftirspurn eftir snjöllum samgöngulausnum eykst einnig eftirspurn á norrænum raforkumarkaði. Ökutæki með litla losun ættu að vera raunhæfur kostur fyrir allar fjölskyldur, óháð fjárráðum eða búsetu.

Opinberar hleðslustöðvur eru víða á Norðurlöndum. Gulu deplarnir á kortinu tákna hraðhleðslustöðvar þar sem hægt að er að hlaða bíl á um 20 mínútum. Grænu deplarnir tákna venjulegar hleðslustöðvar þar sem hleðslan tekur nokkrar klukkustundir.

Álit nefndarinnar

Norræna hagvaxtar- og þróunarnefndin fjallaði um þingmannatillöguna á fundi sínum í janúar 2019 og ákvað styðja hana að því viðbættu að óskað var eftir breytingu á öðrum tillöguliðnum svo að þar stæði „að þær efli rafrænar lausnir og umskipti til samgangna án jarðefnaeldsneytis við opinber innkaup“ í stað „að þær efli rafrænar lausnir og skjót umskipti til rafvæddra samgangna í opinberum innkaupum“. Nefndin er nefnilega þeirrar skoðunar að lífoldsneyti eigi einnig að teljast góður orkugjafi.

ESB vinnur að því að þróa rafsamgöngunet í Evrópu og nefndin telur að Norðurlönd ættu að geta orðið driffjöður í þessum efnunum. Spurningar um gagnsemi norrænnar samhæfingar hvað þetta varðar komu einnig til umræðu. Nefndin telur mikilvægt að hafa sameiginlega staðla fyrir hleðslu- og rafkerfi og að norræn samhæfing auðveldi bæði fjárfestum og notendum að sjá kostnaðinn fyrir.

Kaupmannahöfn, 8. apríl 2019

Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Arman Teimouri (L)

Freddy André Øvstegård (SV)

Helge André Njåstad (FrP)

Henrik Brodersen (DF)

Jaana Laitinen-Pesola (saml)

Lorena Delgado Varas (V)

Mikael Staffas (Lib)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)

Stein Erik Lauvås (A)

Tony Wikström (ÅSD)

Tore Storehaug (KrF)